

Наша СЛОВА

Газета выходзіць з сакавіка 1990 года

№ 13 (1008) 30 САКАВІКА 2011 г.

Гуканне вясны

Беларусы наступленне вясны адзначаюць святам "Гуканне вясны". Як раз у гэтую пару, па ўяўленнях беларусаў, прылятаюць з выраю (з нябеснага раю) птушкі, якія прыносяць на сваіх крылах вясну.

Вясна ў народным уяўленні мела выяву Багіні прыгажосці Лады. І менавіта ад яе залежыць прыход цеплыні, росквіт усяго жывога, будучы ўраджай і само жыццё чалавека. Бо не дарма ў беларусаў ёсць прымаўка: "Восень кажа: "Я ўраджу!", Вясна кажа: "Пачакай, як дагаджу!" Але, каб Багіня Вясны Лада сапраўды прыйшла ў свой час неабходна яе паклікаць або як гавораць — "загукаць". А паколькі сапраўд-

ных птушак у гэты перыяд яшчэ вельмі мала (яны толькі толькі пачынаюць прылятаць), Лада можа не паверыць, што час яе надышоў. Каб канчаткова яе пераканаць у зваротным беларусы робяць у вялікай колькасці штучных птушак з тканіны, паперы, цесты ("галепы").

Папяровых птушак запускалі з узвышша, птушак з тканіны "саджалі" на дрэва, а птушак з цеста выкарыстоўвалі як рытуальную страву. Калі па ўсёй Беларусі велізарная колькасць штучных птушак была запушчана, то Лада, нарэшце, канчаткова сцвярджалася ў думцы аб неабходнасці свайго прыходу.

Алег Рудакоў.

21 сакавіка ў Віцебску адбылося гуканне вясны. На высокім пагорку над Лучосай у рытуальным вогнішчы згарэлі старыя рэчы, у неба ўзляцелі вяснянкі і птушкі з цеста і паперы, веснавое дрэва было ўпрыгожанае рознакаляровымі стужкамі.

26 сакавіка студэнцкае этнаграфічнае таварыства сумесна з Дзяржаўным літаратурным музеем Янкі Купалы ладзіла ў Вязынцы «Гуканне вясны».

Вясна бачылася нашым продкам часам новага ўзаскрэсення, святам пачатку новага года. Па старой беларускай традыцыі ў Вязынцы распалілі вогнішча, каб прагнаць зіму ды пазбавіцца ад усяго старога, спявалі абрадавыя гукальныя песні, каб паклікаць вясну.

Акрамя фальклорных калектываў з розных гарадоў Беларусі, на свята былі запрошаны ўсе, каму неабявавава беларускія традыцыі, кажа ўдзельніца гурта «Guda» Наста Шыманская:

— Усе гэтыя спевы не былі прызначаны для праслухоўвання. Абрадавыя спевы разумелі пад сабой удзел. Калі чалавек любіць традыцыйную культуру, калі ён мае тутэйшыя карані, то ў яго душы абавязкова нешта зарэзануе. Гэта рытуальная дзея і ўдзельнічаюць у ёй ды спяваюць усе.

Гукалі вясну і ў Іркуцку. Рэгіянальная грамадская арганізацыя "Іркуцкае таварыства беларускай культуры імя Я.Д. Чэрскага" (ІТБК) ужо 15 гадоў актыўна развівае такі кірунак як Абрадзёна старажытных традыцыйных беларускіх абрадавых святаў.

Вось і зараз актывісты Моладзевага

Распачалося свята «Гукання вясны» адкрыццём кірмашу рамёстваў. Для гасцей свята выступалі гурты «Guda», «Квецень», «Калыханка» з вёскі Міханавічы, «Княжыч» з Полацка, «Гасцінец» з Ракава ды іншыя фальклорныя калектывы. Мерапрыемства адбывалася на пляцоўцы філіяла «Вязынка» Дзяржаўнага літаратурнага музея Янкі Купалы.

клуба "Крывічы", створанага пры РГА ІТБК, арганізавалі 26 сакавіка 2011 года правядзенне абрадавага свята "Гуканне вясны".

Мерапрыемства адбылося на гары каля "Яршоў". У праграме: спеў заклічак-вяснянак, карагоды, гульні, танцы, вогнішча, арэлі, смажанне яйкаў і мгогае іншае.

80 гадоў Аляксею Пяткевічу

ПЯТКЕВІЧ Аляксей Міхайлавіч нарадзіўся 30.03.1931 г. у мястэчку Новы Свержань (цяпер Стаўпецкі р-н) у сям'і рабочага мясцовага лесазавода.

Вучыўся спачатку "пры Польшчы", адразу з 2-га класа: самастойна навучыўся чытаць і пісаць па-польску, зрэшты, і па-беларуску. Затым — "пры Саветах", "пры немцах", зноў "пры Саветах". Двойчы Саветы адсаджвалі ўвесь клас на год назад. І гэтая няспынная змена ўладаў, падручнікаў, школьных памяшканняў, настаўнікаў, стварае сёння ўражанне, быццам вучняў, выкарыстоўвалі, як марыянетак, перастаўляючы з месца на месца, мяняючы дэкарацыі. Пасля сямігодкі ў сваім мястэчку працягваў вучыцца ў Стоўбцах, у адзінай тады ў райцэнтры рускай СШ №1. Скончыў у 1949 г. і паступіў на філфак Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. Затым была аспірантура (1954 - 57) на кафедры беларускай літаратуры БДУ, накіраванне ў інстытут літаратуры Акадэміі навук. Але хацелася чамусьці чытаць лекцыі студэнтам, і з 1957 года Аляксей Пяткевіч - у Гарадзенскім педінстытуце (універсітэце). Працаваў выкладчыкам, ст. выкладчыкам, дацэнтам кафедры літаратуры, з 1968 - беларускай літаратуры (у 1968-74 - загадчыкам кафедры). З 1990 - на кафедры беларускай культуры (у 1991-2001 - загадчыкам кафедры), з 2006 г. - на кафедры беларускай культуры і рэгіянальнага турызму.

Адначасова працаваў (пазаштатана) на Гарадзенскай абласной студыі тэлебачання, рыхтаваў і вёў штомесячную перадачу "Кнігарня" 1963-74 і 1976-89 гг.

Кандыдат філалагічных навук (1963), прафесар (1992), сябар Саюза беларускіх пісьменнікаў (1971), старшыня Рады Гарадзенскай гарадской арганізацыі ТБМ імя Ф. Скарыны (1989-1997) і з 1999 г., ганаровы сябра Міжнароднай асацыяцыі беларусістаў (2001).

Вывучаў пытанні тэорыі літаратуры, гісторыі беларускай культуры, беларускага асветніцтва, рэгіянальныя асаблівасці культуры Гарадзеншчыны.

Апублікаваў каля 470 прац. З іх асобнымі выданнямі:

Наднёманскія былі. - Мінск, 1968 (у суаўт.);

Гісторыя беларускай дакастрычніцкай літаратуры. Том 2. - Мінск, 1969 (у суаўт.);

Сюжэт кампазіцыя, характар. Аб прозе Кузьмы Чорнага. - Мінск, 1969;

Гісторыя беларускай літаратуры XI - пачатак XX ст. - Мінск, 1981 г. (у суаўт.). Выд. 2-е, дапрацаванае. - Мінск, 1998 (у суаўт.);

Пісьменнікі прынёманскага краю. - Гродна, 1986;

Літаратурная Гродзеншчына: Мясціны. Людзі. Кнігі. - Мінск, 1996;

Людзі культуры з Гродзеншчыны. Даведнік. - Гродна, 2000;

Маршруты кніжнага слова: з гісторыі кнігі, друку на Гродзеншчыне. - Варшава, 2002;

Гісторыя беларускай літаратуры XX стагоддзя. Том 4, кніга 2. - Мінск, 2003 (у суаўт.);

Старонкі спадчыны. Культурнае памежжа Гродзеншчыны: працэсы, з'явы, асобы. - Мінск, 2006;

Матывы прастора беларускай літаратуры пачатку XX стагоддзя. - Гродна, 2009 (у суаўт.);

Музычна-тэатральная культура Беларусі (X-XVIII стст.). Дапаможнік. - Гродна, 2010. Выд. 2-е. - Гродна, 2011.

Упершыню ў Беларусі падрыхтаваў і выдаў Гарадзенскі абласны краязнаўчы перакідны календар на 2010 і 2011 гады.

Сакратарыят ТБМ, рэдакцыя газеты "Наша слова" ічыра вініуюць нястомнага змагара за Беларушчыну, сябра Рады ТБМ, сябра рэдкалегіі газеты "Наша слова" Аляксея Міхайлавіча Пяткевіча з 80-годдзем, зычаць здароўя на доўгія гады ды імпу на службе Бацькаўшчыне.

Паважаная рэдкалегія газеты "Наша слова"!

Мы - былія супрацоўнікі Дзяржаўнай бібліятэкі БССР імя Леніна (зараз гэта Нацыянальная бібліятэка Беларусі) - даведаліся пра слаўную падзею ў сям'і Барадуліных - "Залатое вяселле".

Дазвольце, калі, гэта магчыма, павіншаваць праз газету юбіляраў - шаноўную Валянціну Міхайлаўну, якую ведаем па сумеснай рабоце у бібліятэцы, як інтэлігентную, прыгожую, працавітую і вельмі сціпую жанчыну, і найталенавіцейшага беларускага Паэта - Рыгора Іванавіча Барадуліна - сапраўднага самародка нашай зямлі - Ушацкага хлопца - "Ушацкі хлопец, Грышка Барадулін Кулінін сын і Тэклі родны ўнук", як паважаны Рыгор Іванавіч, з уласцівым яму дасціпным барадулінскім гумарам кажа пра сябе.

Віншуем дарагіх юбіляраў, жадаем спадарам Барадуліным здароўя, яшчэ доўгіх год сумеснага жыцця і творчага плёну Паэту, на радасць удзячным чытачам.

Ад імя шматлікіх супрацоўнікаў былой "Ленінкі".

І.А. Прылішч.

Т.К. Лазарук.

ISSN 2073-7033

8 красавіка 2011 г. а 18 гадзіне
ў межах кампаніі "Будзьма!" адбудзецца
круглы стол на тэму:
"Як стварыць беларускамоўны садок?"
Запрашаюцца ўсе ахвотныя.
Месца правядзення: вул. Румянцава, 13,
сядзіба ТБМ

Дзень Волі ў свеце і ў Беларусі

У сядзібе ТБМ

Геаграфія сёлетняга Дня Волі была выключна шырокая, як у свеце, так і ў рэгіёнах Беларусі.

25 сакавіка ў **Кіеве** каля амбасады Рэспублікі Беларусь прайшоў пікет, прысвечаны Дню Волі.

Беларускія эмігранты ў **Францыі** правялі акцыю салідарнасці каля беларускай амбасады ў Парыжы.

У **Стагольме** суполка "Беларусы Швецыі" правяла святочную вечарыну.

У **Беластоцкім** Цэнтры культуры адбылося святкаванне 93-х угодкаў абвешчання Беларускай Народнай Рэспублікі.

Турнір ведаў пра Беларусь, спартовыя спаборніцтвы, конкурсе плакатаў, дэгустацыя беларускай кухні, сустрэчы з гісторыкамі, журналістамі, пісьменнікамі – так Дзень Волі адзначылі вучні беларускага ліцэя ў **Бельску Падляшскім**.

У польскім горадзе **Лодзь** прайшлі мерапрыемствы, прысвечаныя Дню Волі.

У **Праге** мясцовыя беларусы прыйшлі на Альшанскія могілкі, дзе пахаваныя прэзідэнты Рады Беларускай Народнай Рэспублікі Пётра Крачэўскі і Васіль Захарка, а таксама сявак Міхал Забэіда-Суміцкі. Святочная імпрэза адбылася таксама ў самым цэнтры чэшскай сталіцы, у най-

старэйшай пражскай царкве Святых Кузьмы і Дзям'яна.

У суботу, 26 сакавіка, імпрэзы да Дня Волі таксама ладзілі беларускія суполкі **Вялікай Брытаніі** (у Беларуска-Лондане) і **Літвы** – у Віленскім доме нацыянальных супольнасцяў у Літве.

У суботу ў **Рызе** ў будынку Асацыяцыі нацыянальных культурных таварыстваў прайшоў прымеркаваны да ўгодкаў незалежнасці БНР сход Латвійскага таварыства беларускай культуры "Світанак".

У **Бельгіі**, апрача традыцыйнага святочнага набажэнства ў беларускай царкве ў парафіі святога пакутніка Язафата Полацкага і ў Васкрэсення Хрыстовага ў Антверпэне ў суботу, 26 сакавіка, прайшоў шэраг імпрэзаў.

У **ЗША** у тых беларускіх асяродках, дзе падтрымліваецца традыцыя беларускамоўных набажэнстваў, урачыстасці да Дня Волі прайшлі ў нядзелю, 27 сакавіка, пасля багаслужбаў.

У **Канадзе** па традыцыі ўрачыстыя паседжанні, прысвечаныя 25 сакавіка, прайшлі ў найбуйнейшых беларускіх асяродках у Таронта, Манрэалі і Атаве.

Дню Волі быў прысвечаны чарговы канцэрт "Салідарнасць з Беларуссю" ў **Варшаве** ў нядзелю, 27 сакавіка.

93-ю гадавіну абвешчання Беларускай Народнай Рэспублікі **Пінскія** сябры КХП адзначылі ўшанаваннем памяці палітычнага дзеяча, прэм'ер-міністра БНР Рамана Скірмунта. Актывісты наведвалі яго магілу ў вёсцы **Парэчча**, што ў Пінскім раёне.

У **Гародні** група актывістаў адзначыла ўгодкі БНР. Спачатку былі ўскладзены кветкі змагарам за Бацькаўшчыну, затым адбылася экскурсія, тэмай якой сталі беларускія арганізацыі ў Гародні, падзеі, звязаныя з дзеячамі БНР і знаходжаннем у горадзе ў 1919 годзе яе ўраду.

У **Гомельскія** грамадскія актывісты 25 сакавіка ўскладлі кветкі ў Навабеліцкім раёне да месца, дзе стаў дом гомельскай настаўніцы, міністра Беларускай Народнай Рэспублікі Палуты Бадуновой.

У **Баранавічах** сябры ТБМ імя Францішка Скарыны павіншавалі гараджан са святам незалежнасці праз мясцовую газету "Інтэкс-Прэс".

У **Смаргоні** актывісты партыі БНФ ўскладлі ў гонар свята кветкі да помніка Францішку Багушэвічу.

У **Слоніме** ўскладлі кветкі да магілы М. Валовіча.

У **Свіслачы** ўскладлі кветкі да магілы Віктара Каліноўскага і да помнікаў К. Каліноўскаму і Р. Траўгуту.

У сталічным сядзібе ГА "Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны" **25 сакавіка** адкрылася выстава жывапісу сябра суполкі "Пагоня" Беларускага саюза мастакоў, старшыні сталічнай Партызанскай раённай рады ТБМ Алеся Цыркунова.

У экспазіцыі, прымеркаванай да 93-й гадавіны абвешчання БНР, 12 маляўнічых партрэтаў вядомых дзеячоў беларускага нацыянальнага адраджэння, створаных мастаком за апошнія 20 гадоў. Сярод іх - выявы мастака і ўдзельніка нацыянальна-вызвольнага

паўстання 1863-1864 гадоў пад кіраўніцтвам Кастуся Каліноўскага Альфрэда Ромера, чальца Рады БНР і прэм'ера ўраду БНР Рамана Скірмунта, апошняга прэм'ер-міністра БНР Аўгена Калубовіча, прадстаўніка магнацкага роду Радзівілаў Марыі Магдалены Радзівіл, паэта ўладзіміра Дубоўкі, гісторыка і грамадска-палітычнага дзеяча Міхася Ткачова. У працы "Віленскія асветнікі" мастак увекавечыў усіх тых беларускіх адраджэнцаў, якія стваралі "Нашу Ніву" і БНР.

Акрамя партрэтаў бы-

лых выяваў ГУЛагу Надзеі Дзямідовіч, Антося і Алеся Фурсаў мастак дэманструе сваю працу "Дакуль", на якой выявы шматлікіх прадстаўнікоў беларускай інтэлігенцыі, закатаваных органамі НКУС у 1937 годзе. У гэтай працы Цыркунов выкарыстаў надпіс на сцяне турмы, які нанеслі бязвінныя ахвяры сталінізму: "Не было такога выпадку, каб на Беларусі не плакалі, усё абяцалі, а цкавалі сабакамі".

Сярод галерэі партрэтаў - выява юнака Янкі Замара з Астравецкага раёна Гарадзенскай вобласці. Як адзначыў

Цыркуноў, гэты юнак быў жорстка забіты ўлетку 1995 года за тое, што адкрыта выказаў свае погляды на неабходнасць незалежнага, вольнага і дэмакратычнага развіцця Беларусі. Па яго словах, шмат яго прац, у тым ліку "Дакуль" і партрэт вядомага беларускага гісторыка Міколы Ермаловіча, здымаліся з выстаў цэнзарамі.

Выстава працуе да 25 сакавіка.
Марат Гаравы.

Дзень Волі адзначылі ў Пружаных...

Святкаванне Дня Волі – 93-х угодкаў абвешчання незалежнасці Беларускай Народнай Рэспублікі адбылося ў Пружаных Берасцейскай вобласці.

Больш за 20 актывістаў з Пружанскага і Бярозаўскага раёнаў сабраліся ля барэльефа Рыгора Шырмы, дзе ўскладлі кветкі, павіншавалі адзін аднаго і выступілі з прамовамі.

Першым з прамовай выступіў былы старшыня Пружанскай суполкі Таварыства беларускай мовы Іван Здановіч

Затым святкаванне працягнулася ў пакоі-музеі славутага сына пружанскай зямлі Рыгора Шырмы.

Па словах цяперашняга старшыні суполкі Таварыства беларускай мовы Тэрэзы Жыгалавай, стала традыцыя святкаваць Дзень Волі ў гэтым месцы:

– Мы прыходзім да Рыгора Раманавіча Шырмы – гэта як сімвал волі ў нас на Пружаншчыне.

Скончылася святкаванне за кубачкам гарбаты.

... і Воранаве

25 сакавіка ў Воранаве на магілу міністра БНР генерала Кіпрыяна Кандратовіча сёлета, як і многія гады таму, прыехалі сябры ТБМ з **Ліды і Бярозаўкі**. Ускладлі кветкі ў нацыянальных колерах і згадалі пра жыццёвы шлях генерала, які меў найвышэйшае вайсковае званне Расійскай імперыі – генерал ад інфантэрыі, а падчас пераломных падзей не пайшоў ні да белых, ні да чырвоных, ні да палякаў, а стаў на бок амаль не існых яшчэ беларусаў, каб зрабіць іх народам, а Беларусь краінай. І генерал можа спаць спакойна: мы ёсць народ, і мы ёсць краіна.

Наш кар.

У менскай сядзібе ГА "Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны" 25 сакавіка прайшоў трэці, заключны этап IV Агульнанацыянальнай дыктоўкі па беларускай мове, прысвечаны 93-й гадавіне абвешчання Беларускай Народнай Рэспублікі.

Каля 30 удзельнікаў дыктоўкі пісалі тэкст "Хто мы такія?" па аднайменным творы класіка беларускай літаратуры Максіма Багдановіча, напісаным у 1915 годзе і ўпершыню апублікаваным толькі праз тры гады. Тэкст дыктоўкі чытала старшыня Менскай гарадской арганізацыі ТБМ, мовазнавец Алена Анісім.

Яна павіншавала ўдзельнікам акцыі з Днём Волі і выказала задавальненне, што менавіта ў гэты дзень людзі прыйшлі ў офіс грамадскага аб'яднання, каб разам адзначыць гадавіну ўтварэння БНР. Па яе словах, незалежна ад умоў жыцця ў краіне 25 сакавіка застаецца тым днём, калі думаеш "аб нашай волі, нашай Айчыне і нашай будучыні". "І вельмі важна, што ў гэты дзень людзі далучаюцца да нашых продкаў, якія ўвесну 1918 года ў цяжкія часы Першай Сусветнай вайны і акупацыі краіны выказалі сваю волю да незалежнасці", - сказала Анісім.

Пасля заканчэння дыктоўкі старшыня ТБМ Алег

Трусаў уручыў удзельнікам акцыі сувеніры - беларускамоўныя бел-чырвона-белыя флікеры з сімваламі агульнанацыянальнай кампаніі "Будзьма беларусамі!" і бел-чырвона-белыя стужачкі.

У інтэрвію БелаПАН Трусаў адзначыў, што 25 сакавіка ў краіне завяршылася IV Агульнанацыянальная дыктоўка па беларускай мове. Нягледзячы на неспрыяльныя ўмовы, у акцыі ўдзельнічалі тысячы людзей рознага веку і становішча. "Дыктоўку пісалі ва ўсіх вялікіх гарадах Беларусі і нават у малых вёсках. Упершыню адкрыццё дыктоўкі адбылося ў дзяржаўнай установе - Літаратурным музеі Максіма Багдановіча ў Менску, за што мы вельмі ўдзячныя яго кіраўніцтву", - сказаў Трусаў.

“н выказаў вялікую падзяку мастаку Алеся Цыркунову, які ў дзень завяршэння акцыі адкрыў у сталіч-

ным офісе ТБМ выставу сваіх маляўнічых твораў, прысвечаных дзеячам БНР і сучасным прадстаўнікам беларускага нацыянальнага адраджэння.

Па словах старшыні ТБМ, дыктоўка наступнага году будзе вельмі цікавай, паколькі прысвячаецца 120-годдзю з дня нараджэння народных паэтаў Беларусі Янкі Купалы і Якуба Коласа. "Па іх творах будуць прапанаваныя тэксты пятай дыктоўкі", - сказаў Трусаў. Па яго меркаванні, трэба зрабіць дыктоўку 2012 года сямейнай, калі адзін з чальцоў сям'і дыктуе, а астатнія пішуць. "Тады акцыя стане не толькі грамадскай, але і сямейнай з'явай, якая абуджае ў чалавеку пачуццё прыналежнасці да свайго народа і гонару за яго", - падкрэсліў старшыня ТБМ.

Марат Гаравы.

На здымках: агульнанацыянальная дыктоўка на фоне карцін Алеся Цыркунова.

Віншваем сяброў ТБМ, якія нарадзіліся ў красавіку

Абакунчык Галіна
Адынец Сяргей
Аксак Валянціна Іванаўна
Аляхновіч Андрэй Пятровіч
Анацка Дзмітры Юр'евіч
Андрэенка Таццяна Пятр.
Апяцёнак Мікалай Мікал.
Арлоў Сяргей Аляксеевіч
Астапенка Аляксандр
Астапеня Рыгор Яўгенавіч
Астраўцоў Сяргей Аляксан.
Атрашэнка Сяргей Нікіфар.
Багдановіч Юры Уладзімір.
Балушэўская Ірына
Барысевіч Даніла Андрэевіч
Басякова Аліна
Болтак Аляксандр
Брылеўская Наталля Міхайл.
Будай Людміла
Бульянка Яніна
Бухоўская Яніна
Быль Віталь Анатольевіч
Вайцэховіч Зінаіда Афанас.
Вайцэховіч Эдуард Антон.
Вайцэховіч Марыя
Вакар Людміла Уладзіміраўна
Валадзько Вадзім Пятровіч
Валахановіч Анатоль Іосіф.
Вальнец Алена
Варган Віталь
Васільеў Павел Аляксеевіч
Ваўкавец Яўген
Вераб'еў Віталь
Войкель Павел Анатольевіч
Вярбоўская Ірына
Вячорка Ірына Паладзеўна
Гагалінская Людміла
Гапановіч Іван
Гарадовіч Ала Леанідаўна
Гарэлікава Тамара Пятроўна
Гасюк Марыя
Гладкая Анастасія Мікал.
Гоеўская Алеся
Грыгаркевіч Вадзім Юр'евіч
Грынявецкая Надзея Канстан.
Грынявіцкі Юры Анатол.
Данільчанка Іна Уладзімір.
Дарафейчык Ганна
Даўгашэй Галіна Аляксандр.
Дземідзенка Анастасія Аляк.
Дзенісевіч Ніна
Дзінгілеўскі Віталь Віктар.
Дзьячкоў Алег Уладзіміравіч
Дзябёлая Алена Віктараўна
Дзягілева Галіна
Доўкша Ірына
Драйліх Алена Уладзіміраўна
Дубіцкая Сцяпаніда
Дульго Вольга
Дундалевіч Людміла
Ельшэвіч Ірына

Завадская Алена Міхайлаўна
Занкевіч Вольга
Захарэвіч Алена Міхайлаўна
Зіноўева Святлана
Іванова Ніна
Ільніцкі Кірыла
Іўчына Таццяна Сяргеёўна
Казловіч Алена
Камлюк Алесь Антонавіч
Канановіч Аляксандр
Караленя Жанна Сямёнаўна
Карповіч Алесь Аляксандр.
Касая Ганна
Касьянчык Святлана Васіл.
Кацэвіч Ірына Мікалаеўна
Качан Алена Станіславаўна
Кашалькова Марыя Якаўл.
Кашэль Кастусь
Краснасельскі Дзяніс
Красюк Фёдар
Крэцкі Віталь
Кузьміна Дар'я Міхайлаўна
Кузьняцоў Канстанцін Канст.
Кулак Віктар Уладзіміравіч
Кулаковіч Уладзімір Уладзім.
Кульбака Аляксандр Пятр.
Курачыцкі Андрэй
Кусянкова Любоў Яўгенаўна
Ляўціцкі Мікола Емельянавіч
Латушка Раман Андрэевіч
Леановіч Аляксандра
Леванцэвіч Лена Васільеўна
Лічко Уладзімір Яўгенавіч
Лука Алена Вячаславаўна
Львоя Наталля
Львова Ганна Леанідаўна
Ляхоцкая Алена
Ляшчоў Віктар
Макарэвіч Пётр Рыгоравіч
Максімовіч Кацярына
Малец Надзея
Малічэўскі Павел Віктаравіч
Мамантава Любоў
Манько Алеся
Марачкіна Ірына Леанідаўна
Марозава Наталля Анатол.
Марчук Дзмітры Іванавіч
Маслюкоў Тэльман Віктар.
Матвеева Ганна
Мельнікава Ала
Міцкевіч Вольга Уладзімір.
Міцынская Валянціна Алякс.
Несцяровіч Антаніна Андр.
Пазнухова Васіліса Міхайл.
Паклонская Людміла
Панкоў С.А.
Папоў Ігар Селівёрставіч
Парэчына Зінаіда Паўлаўна
Плахатнюк Святлана Паўл.
Пракаповіч Георгі Дзмітр.
Пушкіна Яніна

Пшанічны Юры
Пяткевіч Дзяніс
Пятроўская Лізавета
Райчонак Ада Эльеўна
Рудакоў Алег Васільевіч
Русецкі Сяргей Васільевіч
Савельева Таццяна Анатол.
Савіч Валер Уладзіміравіч
Сагановіч Ларыса Уладзімір.
Санько Яна Сяргеёўна
Сацута Іван Уладзіміравіч
Селуянава Ала
Сівук Кацярына
Сідараў Сяргей
Сільнова Людміла Данілаўна
Сіўковіч Валянціна Мікал.
Скідан Аляксандр Пятровіч
Соркіна Іна Валер'еўна
Станіславенка Ганна Рыгор.
Статкевіч Андрэй Ігаравіч
Сташулёнак Іван Іванавіч
Стрыжак Андрэй Сяргеевіч
Сулецкая Ніна Андрэеўна
Сцянюк Валянціна Андрэеўна
Сяцко Таццяна Сяргеёўна
Таболіч Алена Уладзіміраўна
Тарарака Алена
Труноў Віктар Іванавіч
Тушыньскі Дзяніс Міхайлавіч
Усціновіч Юры
Федуковіч Вольга Мікал.
Філіпчанка Дзяніс Уладзімір.
Фінагенаў Антон Аляксандр.
Фурс Антон Віктаравіч
Фясенка Іван Іванавіч
Хаданёнак Марыя Іванаўна
Хадаровіч Ганна Уладзімір.
Хлапянюк Наталля Андр.
Царук Юлія
Целеш Лявонці Сцяпанавіч
Цехановіч Зміцер
Цярохін Уладзімір Станіслав.
Цярэшка Васіль Яўгенавіч
Чаеўская Ала Канстанцінаўна
Чарткоў Алег Алегавіч
Чырэн Дзмітры Аркадз.
Шапалевіч Валянціна Рыгор.
Шаўра Юры Міхайлавіч
Шаўцоў Раман Ігаравіч
Шашкель Ніка Пятроўна
Шруб Васіль Ануфрыявіч
Шук Надзея
Шут Павел Васільевіч
Шчукін Міхаіл Уладзіміравіч
Шчыракова Ларыса
Яблонскі Зміцер Міхайлавіч
Яловік Павел Эрнэішавіч
Яфімовіч Юлія Паўлаўна
Яцэнка Вольга

Працуеш у дзяржаўнай установе, не ведаеш дзяржаўнай мовы - праатакол і штраф

Настаўніца гісторыі віленскай Старамескай сярэдняй школы з расейскаю моваю выкладання Надзея Качан (59 гадоў) не змагла паразумецца на дзяржаўнай мове ані з вучнямі на алімпіядзе, ані з службоўцамі Дзяржаўнай моўнай камісіі (VKI), якія пасля такога скандалу прыйшлі ў школу. У выніку старшыня VKI Д.Смалінскас склаў адміністрацыйны праатакол. Н. Качан на першы раз заплаціць штраф ад 200 да 500 літаў.

В.В.

ад 27 сакавіка - новыя частоты, хвалі			
	радыё свабода	06:00-08:00	6105 кГц 49 м
			6120 кГц 49 м
		18:00-20:00	6060 кГц 49 м
			7270 кГц 41 м
		20:00-22:00	5930 кГц 49 м
			6060 кГц 49 м
		22:00-24:00	5995 кГц 49 м
			7475 кГц 41 м
612 кГц 490 м сярэдня хвалі			

Ахвяраванні на ТБМ

1. Галіноўская Ніна В. – 19000 р.
2. Страпко Вал. В. – 20000 р.
3. Філіпчык Васіль – 50000 р.
4. Сябар ТБМ з Магілёва – 10000 р.
5. Восіпава Аляксан. – 20000 р., г. Гомель
6. Бароўскі Анатоль – 100000 р., г. Гомель
7. Ткачук Людміла – 25000 р., г. Менск
8. Збанава Валянціна - 10000 р., г. Магілёў
9. Карнейчык М.І. – 5000 р., г. Менск
10. Кукавенка Іван - 10000 р., г. Менск
11. Раманік Т.І. – 50000 р., г. Менск
12. Лазарук Т.К. – 15000 р., г. Менск
13. Стэпчанка Н.П. – 20000 р., г. Менск
14. Ілюкевіч С.П. – 20000 р., г. Менск

15. Цынгалёў Васіль – 10000 р., г. Жлобін
16. Павідайка В.М. – 20000 р., г. Менск
17. Хадоркін Мікола – 25000 р., г. Гомель
18. Рымар Роза – 10000 р., г. Гародня
19. Некраш Лілея – 10000 р., г. Гродна
20. Міхальчанка Там. – 50000 р., г. Менск
21. Дэмская Інэса – 20000 р., г. Менск
22. Плешка Генадзь – 20000 р., г. Менск
23. Рагаўцоў Васіль – 30000 р., г. Магілёў

Дзейнасць ГА "ТБМ імя Францішка Скарыны" па наданні роднай мове рэальнага статусу дзяржаўнай вымагае вялікіх выдаткаў. Падтрымаць ТБМ – справа гонару кожнага грамадзяніна краіны.

Просім Вашыя ахвяраванні дасылаць на адрас, вул. Румянцава, 13, г. Мінск, 220034, альбо пералічыць на разліковы рахунак ТБМ №3015741233011 у Аддзяленні № 539 ААТ "Белінвестбанк" код 739 (УНП 100129705) праз любое аддзяленне ашчаднага Беларускага.

Беларуска-славацкі размоўнік

У Менскім выдавецтве "Радыёла-плюс", у серыі "Беларускія ЕўраРазмоўнікі" выйшаў "Беларуска-славацкі размоўнік-даведнік", аўтары Гізун А. М., Рааго, П. А. Беларуская-славацкі размоўнік-даведнік прызначаецца найперш тым, хто выязджае ў Славакію ў камандзіроўку, на адпачынак, туры-

стам. У выданне ўключаны найбольш пашыраныя словы, выразы і фразы, згрупаваныя па тэматычных раздзелах. Раздзелы ўтрымліваюць тэматычныя слоўнікі, а таксама практычныя парады, каментары і даведкі, якія нясуць карысныя звесткі і інфармацыю. Утрымлівае размоўнік-даведнік і практычную

транскрыпцыю. Выданне адрасуецца ўсім, хто цікавіцца славацкай мовай, гісторыяй і культурай. Прадмову да размоўніка напісаў Марыян Сэрватка, д-р філасофіі, кандыдат навук, Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Славацкай Рэспублікі ў Рэспубліцы Беларусь. *Наш кар.*

Паведамленне	Грамадскае аб'яднанне "Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны" УНП 100129705	
	Аддзяленне № 539 ААТ "Белінвестбанк"	
	Рахунак атрымальніка 3015741233011	Асабовы рахунак 739
	(протывіч, ім, ім па-беларуску, адрас)	
	Від плацяжы	Дата
	Азначэнні на дзейнасць	Сума
	ТБМ	
Касір	Пеня Разам	
	Плательшчык	
Квітанцыя	Грамадскае аб'яднанне "Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны" УНП 100129705	
	Аддзяленне № 539 ААТ "Белінвестбанк"	
	Рахунак атрымальніка 3015741233011	Асабовы рахунак 739
	(протывіч, ім, ім па-беларуску, адрас)	
	Від плацяжы	Дата
	Азначэнні на дзейнасць	Сума
	ТБМ	
Касір	Пеня Разам	
	Плательшчык	

“Лідскае падвор’е”

У гэтыя дні на Лідчыне праходзіць раённы агляд-конкурс канцэртных праграм “Лідскае падвор’е”. Вельмі ўдала выбрана тэма агляду-конкурсу, якая не пакідае аб’якавым ніводнага чалавека і заўсёды натхняе на творчасць - “Мой родны кут”.

Ужо прайшлі агляды праграм многіх сельскіх Дамоў культуры і музычных школ: падчас іх члены журы звярталі ўвагу на рэпертуар культурнай установы, якасць выканання, артыстызм, арыгінальнасць рэжысёрскага рашэння канцэртнай праграмы, афармленне сцэны, касцюмаванне, абавязкова – на ўдзел самадзейных артыстаў, а ў музычных школах – на ўдзел саміх педагогаў.

Лідчына славіцца сваімі таленавітымі людзьмі і падчас правядзення агляду адшукваюцца шматлікія самародкі-таленты. Вось і гэты год не стаў выключэннем. Высокі ўзровень падрыхтоўкі і правядзення канцэртных праграм быў адзначаны журы амаль ва

Бердаўка

Голдава

Парэчка

Дворышча

Сялец

“дкі

ўсіх устаноў культуры.

На гэты час у аглядзе-конкурсе прынялі ўдзел: Дубровенскі СДК, Першамайскі ДК, Першамайская ДМШ, Лідская ДШМ, Лідская ДМШ, Гарноўскі ЦДК, Бердаўскі КДЦ, Парэчскі СДК, “дкаўскі СДК, Дварышчанскі ЦДК, Голдаўскі СДК, Крупаўскі СДК, Дзівянскі ЦДК, Дзівянская ДМШ, Сялецкі СК, Дакудаўскі СК, Мінойтаўскі КДЦ, Ганчарскі ЦДК.

Наш кар.

Рэдактар Станіслаў Вацлававіч Суднік

Рэдакцыйная калегія:

Юрась Бабіч, Вольга Іпатава, Юрась Каласоўскі, Ірына Марачкіна, Леакадзія Мілаш, Алесь Петрашкевіч, Аляксей Пяткевіч, Уладзімір Содаль, Станіслаў Суднік, Павел Сцяцко, Алег Трусаў.

<http://nashaslova.mns.by/>

У Гародні дождж...

Ізноўку прыйшла вясна. А сёння неспадзяванка - першы вясновы дождж! Халаднаваты, з ветрам, але па-сапраўднаму вясновы – калі связе паветра, пахне абмываю зямлёю, што рыхтуецца наноў адраджэнню жыццё.

А мне ўспамінаецца апошні асенні дождж. Той суботні ранак, які таксама выдаўся дажджлівым. Мы крочылі па гарадзенскай вуліцы, і цёплае вільготнае паветра краналася нашых твараў, нібы лашчыла апошняй пяшчотай восені. Мы крочылі па залітым вадой тратуары Савецкай вуліцы, глядзелі на мокрае голле чэзлых гарадзенскіх дрэваў (насамрэч, дрэвы ў цэнтры Гародні абуджаюць у сэрцы шкадаванне і няўцямнасць – чаму яны тут такія спакутанаваныя?). Дождж у Гародні... Гэта тое, чаго не хапала нашым сэрцам. Таго светлага, высокага пачування, калі хочацца абняць гэты цудоўны і непаўторны свет, гэту нашу зямельку, ахутаную вэлюмам празрыстых струмочкаў дажджу. Як дарэчы да гэтага настрою дапасаваліся словы Віктара Шалкевіча:

*Неспадзявана згяра чорных хмараў
На горад з неба напыла.
У Гародні дождж...
...Ратуйцеся, хавайцеся пад стрэхі,
Нікога не шкадуе ён,
У Гародні дождж...*

Мы ішлі разам, ціхенька размаўлялі, напывалі сабе “У Гародні дождж”, і лёгка-лёгка было на душы. І радасна, што мы разам, што мы ў любай Гародні, і што ідзе дождж, як у песні Шалкевіча. Нам зусім не хацелася хаватца пад

стрэхі, бо дождж і Гародня – гэта шыкоўна! Напэўна, гэтага не заўважалі гарадзенцы, яны шпарка крочылі, закрыўшыся парасонамі так, што не відаць было іхніх твараў. Напэўна, ім надакучыў і дождж, і восень, а сэрца не пела: “У Гародні дождж...” А мы ім крыху зайздросцілі, бо гэта іх горад, і яны маюць магчымасць штодня крочыць гэтымі непаўторнымі вуліцамі. І недзе між мінакоў, прамільгнецца твар і Віктара Шалкевіча, што аднойчы скарэй нашыя сэрцы сваімі песнямі і сваёй абаяльнасцю. І ён, як і мы, будзе ціхенька напываць, што “дождж наклікалі анёлы...” Таму, напэўна, мы з ім болей блізкія, чым гэтыя гарадзенцы, чыё сэрца не пая: “У Гародні дождж...”

А дождж ціхенька сыпаўся з нізкіх хмараў, і змываў з душы аб’яканасць, пазбаўляў яе ад цяжкіх думак і самоты. Верылася: будзе і сонца, будзе радасць, будзе навалніцы і вясёлкі. Будзе вясна... Усё будзе!

І вядома, усё адбудзецца, калі мы разам. Калі не знікне паяднанасць сэрцаў. І не змоўкне ў іх песня нават у самыя смутныя і цёмныя часіны: “У Гародні дождж...” У нашай Гародні, на нашай зямлі, дзе гучыць наша мова, нашыя песні, дзе крочаць старадаўнімі вуліцамі і шырокімі праспектамі нашыя паэты і музыкі, што дораць нам найлепшыя ў свеце песні...

Вы прыслухайцеся толькі: “У Гародні дождж...” Хай гэтая песня дажджу пад родным небам запалоніць і вашае сэрца.

Сіневіч Яна,

сябра гістарычна – патрыятычнага клуба “Спадчына”, м. Дварэц.

Бельгіец палюбіў Беларусь і самастойна вывучыў беларускую мову

Малады гісторык з Бельгіі Адрыэн Бадун прыехаў у Беларусь, каб яшчэ лепш вывучыць нашу краіну. Ягоны беларускамоўны лексікон шчыра ўражае!

Упершыню ён трапіў у Беларусь у 2006 годзе.

Маючы за плячамі вялізны моўны багаж (французская, англійская, нямецкая, нідэрландская і іншыя), не валодаў ніводнай славянскай мовай. Таму так дрэнна разумеў, што адбываецца навокал, з цяжкасцю атаварваўся ў магазінах, дзе няма самаабслугоўвання... Хацеў пра многае даведацца, запытацца, але моўны бар’ер моцна перашкаджаў. Вярнуўшыся дадому, распачаў вывучаць рускую мову, а потым і беларускую. Бо шчыра хацеў вярнуцца.

— Менавіта сустрэчы з беларусамі, якія ганарыцца сваёй мовай, культурай, натхнілі мяне на вывучэнне беларускай мовы — такой прыгожай, павучай, мяккай, — распавядае Адрыэн, які ў Беларусі прадстаўляецца як Андрусь. — Я хацеў сябраваць з беларусамі, разумець вас і не мог дапусціць, каб моўны бар’ер перашкодзіў мне ў гэтым. Цяпер — ніякіх бар’е-

раў! Размаўляю па-беларуску, каб праз гэта паказаць, што я шаную вас, вашу культуру, гісторыю, карані...

— Што больш за ўсё ўразіла ці здзівіла ў нашай краіне?

— Я пабываў амаль у трыццаці краінах свету, доўгі час жыў і вучыўся ў Канадзе, але Беларусь асабліва запала ў душу. Гэта іншы свет — дзіўны, цудоўны, супярэчлівы. Калі ўпершыню трапляеш у краіну і сустракаешся з людзьмі, яны пакідаюць уражанне замкнутых, суровых, сумных людзей. Бо мала ўсміхаюцца на вуліцах, як гэта заведзена ў Еўропе, няветліва сустракаюць у некаторых крамах. Але калі бліжэй знаёмішся, разумееш, якія вы гасцінныя, добразычлівыя і пацітыўныя.

— Як гісторыку, які беларускі горад найбольш падабаецца?

— Несумненна, Гародня! Вельмі прыгожы горад-музей і адначасова — цывілізаваны еўрапейскі цэнтр. Мноства храмаў, гістарычных будоў, старажытных вулачак. Адчуваецца перапляценне культур: польскай, беларус-

кай, рускай, літоўскай...

Летась малады гісторык быў у нашай краіне ажно тры месяцы. А сёлета зноў прыехаў. Бо тут у яго добрыя сябры, тут ён удзельнічае ў асветніцкім праекце — рабоце прадстаўніцтва нямецкай Асацыяцыі народных універсітэтаў, якое займаецца праблемай адукацыі дарослых. А яшчэ (і гэта, мабыць, галоўная прычына, якая цяпер вабіць яго ў нашу краіну), рыжвалосы хлопец з Бельгіі... захаваўся ў беларускую дзяўчыну Алесю — аднадумцу-гісторыка, якая жыве ў Менску.

— Можна так надарыцца, што калі-небудзь вы застанецца тут назаўжды?

— Упаўне, — усміхаецца Адрыэн...

Ала Бібікава,
Гродзенская праўда.

Заснавальнік:

ТБМ імя Францішка Скарыны.

Пасведчанне аб рэгістрацыі № 908 ад 18 снежня 2009 г. выдана Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Адрас рэдакцыі:

231293, Лідскі р-н, в. Даліна.

Адрас для поштовых адпраўленняў: 231282, г. Ліда-2, п/с 7.

E-mail: naszaslova@tut.by

Аўтары цалкам адказныя за падбор і дакладнасць прыведзенай інфармацыі

Газета надрукавана ў Лідскай друкарні.
231300, г. Ліда, вул. Ленінская, 23.

Газета падпісана да друку 28.03.2011 г. у 10.00. Замова № 584.

Аб’ём 1 друкаваны аркуш. Наклад 2000 асобнікаў.

Падпісны індэкс: 63865.

Кошт падпіскі: 1 мес. - 2130 руб., 3 мес. - 6390 руб.

Кошт у розніцу: па дамоўленасці.